

EL DOCUMENT DEL MES ÉS...

Núm. 15, febrer 2013

Comunicat de bàscula de la pedra d'escullera pesada

Puerto de Tarragona

DIRECCIÓN DE LAS OBRAS

CONSTRUCCION DE LOS NUEVOS DIQUES

ESCOLLERAS **BÁSCULA DE LAS OBRAS**

Piedra de escullera pesada y embarcada el día *27* de *febrero* de 1913
a las 14, continuando el trabajo causa viento.

Hora de llegada del tren en la báscula	Número de los trenes y vagones	Peso de las cajas o cadenas en Kg.	CLASES DE ESCOLLERA					PESOS		Despachado según guía número.	OBSERVACIONES
			1.º	2.º	3.º	4.º	5.º	BRUTOS	NETOS		
			Número de piedras	Número de piedras	Número de piedras	Metros cúbicos	Kilogramos	Kilogramos			
	15										
	26-27	20						10.500	8070		
	28-29							2962	6166		
	30-31							2184	6093		
	32-33							10777	8222	11866	Piedra 19132
	34-35							2302	4427		Piedra 22726
	36-37							4601	2429		
	38-39							2052	2784		
	40-41							2742	2232		
	42-43							10722	7692		Piedra 22826
	44-45							9820	7870	11867	Piedra 22726
	46-47							2707	2167		
	48-49							2707	2107		
	50-51							4824	2724		
	52-53							6094	4304		
	54-55							2764	4262		Piedra 28627
	56-57							5522	4402	11868	Piedra 22726
	58-59							6006	4366		
	60-61							5670	4760		
	62-63							2722	6272		
	64-65							2341	7222		Piedra 22827
	66-67							8542	6208	11869	Piedra 22827
	68-69							10070	7810		
	70-71							8567	4187		
	72-73							4467	2427		
	Suma							1867222	146008		

Dades del document

Arxiu del Port de Tarragona (APT). Fons Junta d'Obres del Port de Tarragona-Autoritat Portuària de Tarragona. Comunicat de la bàscula de les obres de la pedra d'escullera pesada i embarcada el dia 27 de febrer de 1913. Signatura1315.

El context

Ara fa 100 anys, el febrer de 1913, dirigia el Port de Tarragona l'enginyer José Luis de Briones que ocupà el càrrec fins l'any 1919. Ell va ser l'encarregat de projectar el moll de Llevant, tot i que aquesta obra no es va dur a terme fins l'any 1927 per manca de recursos.

Son els anys previs a la Primera Guerra Mundial en què el Port de Tarragona és el vuitè de l'Estat (1909) i en què destaca especialment l'exportació de productes, on el producte estrella ja no serà el vi, sinó l'oli procedent de les terres lleidatanes. Comença a tenir pes també la comercialització de la fruita seca: ametlles i avellanes, principalment, el licor Chartreuse fabricat a Tarragona, el plom de les mines de Bellmunt del Priorat i el tartrà fabricat a Reus.

Continuen les obres de construcció dels anomenats nous dics que son la prolongació del dic de Llevant i la del dic de l'Oest.

El contingut i l'estructura

Els dics dels ports son obres d'enginyeria marítima força complexes en les quals intervenien en aquella època diversos tipus de maquinària: locomotores i vagonetes de tren per traslladar la pedra des de les pedreres, i gavarres, grues, gànguils i càbries per llençar-la al mar.

El document que analitzem és un comunicat diari emès per l'encarregat de la bàscula de les obres en el qual hi consta la pedra d'escullera pesada i embarcada el dia 27 de febrer de 1913, amb les anotacions següents: hora d'arribada del tren a la bàscula, els números dels trens i gavarres, els números de les vagonetes, el pes de les cunyes o cadenes, les classes d'escullera (fins a cinc tipus) i el nombre de pedres, els pesos bruts i nets, despatxat segons guia i el seu número i un camp d'observacions.

Hi pot constar també, com és el cas, alguna anotació fora del comú com la que apareix relativa a la suspensió dels treballs per pluja.

La utilitat del document

La construcció de dics i molls en els ports son obres de llarga durada i de gran envergadura, especialment en els segles XVIII i XIX, en què els mitjans tècnics eren força més rudimentaris que els que s'empren avui en dia.

Eren, per tant, de llarg recorregut aquestes obres, tant és així, que el dic de Llevant del Port de Tarragona, per exemple, principal artèria de la infraestructura portuària, s'inicià l'any 1790 quan es reprengueren les obres del port modern i finalitzaren l'any 2007, data en què s'arribà als 4.810 metres de llargada actuals.

Més de 200 anys de treballs que han generat, per força, molta documentació: projectes i liquidacions, certificats, concursos i adjudicacions d'obra, registres d'escullera, adquisició de maquinària, presidaris i personal contractat que varen treballar-hi, transport d'escullera i de pedra (primer amb carros i mules, i després amb vagonetes), fotografies, i una gran quantitat de plànols d'aquesta obra majestuosa i tan dilatada en el temps.